

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут
Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВО ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Право екологічної безпеки
Викладач (-і)	Мороз Галина Василівна, доц., к.ю.н., доц. кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	(0342) 507822
E-mail викладача	galyna.moroz@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується виконання індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є норми чинного екологічного законодавства, які регулюють суспільні еколого-правові відносини, спрямовані на забезпечення вимог екологічної безпеки та режиму законності в екологічній сфері, а також особливості механізму їх реалізації у конкретних правовідносинах. Оскільки право екологічної безпеки визначається як комплексна регулятивно-охоронна підгалузь, більшість її норм носять обов'язковий характер та відповідно до принципу екологізації базуються на конституційних засадах, відтак повинні бути враховані в цивільному, господарському, адміністративному, фінансовому та іншому національному законодавстві. Знання суті і змісту цих норм, а також розуміння механізму правового регулювання екологічної безпеки та його особливостей, включаючи заходи організаційно-правового та функціонально-правового характеру, є важливою складовою системи знань юридичної освіти.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> навчальної дисципліни «Право екологічної безпеки» є формування системи спеціальних знань про екологічну безпеку, її зміст, місце в національній політиці та системі права України, про систему органів державної влади, місцевих органів, корпоративного та громадського управління екологічною безпекою та про конкретний перелік заходів, які вони уповноважені здійснювати для реалізації функцій у сфері екологічної безпеки. <u>Основними завданнями</u> вивчення дисципліни «Право екологічної безпеки» є набуття студентами знань та розуміння змісту положень законодавства, що визначає систему заходів щодо забезпечення безпеки довкілля як найвищого соціального блага; формування умінь та навичок щодо систематизації наявного матеріалу – нормативного та прикладного характеру – з обґрунтуванням подальших власних висновків про стан забезпечення екологічної безпеки в Україні на сучасному етапі.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Загальні компетентності:</u> - здатність застосовувати закони формальної логіки в процесі інтелектуальної діяльності; - навички роботи в комп'ютерних мережах, збір, аналіз та управління інформацією, навички використання програмних засобів;	

- знання та розуміння наукової правничої термінології;
- здатність скеровувати зусилля, поєднувати результати різних досліджень та аналізу.

Фахові компетентності:

- здатність застосовувати в професійній діяльності положення національного законодавства, що регулює еколого-правові відносини, спрямовані на забезпечення вимог екологічної безпеки та режиму законності в природоохоронній сфері;
- компетентність у загальнотеоретичних проблемах інституту права екологічної безпеки, питаннях нормотворення та правозастосування у еколого-безпекових відносинах;
- здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти природоохоронного законодавства при реалізації природоресурсних, адміністративних, цивільних, господарських чи інших відносин;
- здатність кваліфікованого системного тлумачення відповідних актів;
- здатність виявляти недоліки законодавства у цій сфері, визначати шляхи вдосконалення та розвитку, а також актуальні проблеми та існуючі законопроекти;
- здатність приймати обґрунтовані та ефективні рішення при вирішенні практичних ситуацій, використовуючи положення відповідних нормативно-правових актів природоохоронного змісту.

Програмні результати навчання:

Здатність продемонструвати знання та розуміння:

- доктринальних підходів до поняття права екологічної безпеки як комплексної регулятивно-охоронної сфери;
- предметної сфери права екологічної безпеки (правовідносини із попередження екологічної небезпеки при здійсненні відповідних видів діяльності, міжнародно-правові засади екологічної безпеки тощо)
- специфіки правового регулювання щодо забезпечення вимог екологічної безпеки в Україні та на міжнародному рівні;
- положень законодавства, що визначає систему заходів щодо забезпечення безпеки довкілля як найвищого соціального блага;
- особливостей та видів пооб'єктових правовідносин із забезпечення екологічної безпеки;
- організаційно-правових та функціонально-правових засад забезпечення екологічної безпеки.

Вміння:

- тлумачити еколого-правові та суміжні норми;
- визначати обсяг прав та обов'язків учасників правовідносин щодо забезпечення екологічної безпеки, визначати правовий алгоритм їх реалізації у конкретних правовідносинах;
- аналізувати положення національного законодавства на предмет імплементації норм міжнародного права;
- практично застосовувати базові принципи права екологічної безпеки як основоположні ідеї, що виражають суть і соціальне призначення цієї підгалузі, відображають її головні властивості і особливості;
- правильної кваліфікації існуючих правовідносин у контексті визначення виду юридичної відповідальності за порушення вимог, норм і правил екологічної безпеки.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
3	081 Право	2	нормативна

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
<i>Змістовний модуль 1. Загальна частина.</i>			
Тема № 1. Загальні засади екологічної безпеки	1	2	4
Тема № 2. Управління у сфері екологічної безпеки			6
Тема № 3. Функції управління у сфері екологічної безпеки	2	2	6
Тема № 4. Юридична відповідальність за порушення вимог законодавства про екологічну безпеку		2	
<i>Змістовний модуль 2. Особлива частина.</i>			
Тема № 5. Правове забезпечення та регулювання екологічної безпеки населення та територій	1	2	4
Тема №6. Екологічна безпека населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру	2	2	4
Тема №7. Забезпечення вимог екологічної безпеки людини та природних об'єктів у процесі здійснення господарської та інших видів діяльності	1	2	4
Тема №8. Правове забезпечення вимог екологічної безпеки при поводженні з небезпечними хімічними речовинами	1	2	6
Тема №9. Правове забезпечення вимог екологічної безпеки від шкідливого фізичного впливу	1		8
Тема №10. Правове забезпечення ядерної та радіаційної (радіоекологічної) безпеки	2	2	6
Тема №11. Правове забезпечення біологічної та генетичної безпеки	1	2	6
Тема №12. Правове забезпечення екологічної безпеки у сфері поводження з відходами, небезпечними та озоноруйнуючими речовинами			2
Тема №13. Міжнародна екологічна безпека			4
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (з наступними змінами) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту</i> https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2020/03/Положення-про-критерії-оцінювання-студентів-ННЮІ.pdf
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами <u>одної письмової модульної контрольної роботи</u> . Робота виконується на 9 семінарському занятті. На контрольну вноситься 3 описових завдання, які оцінюються по 5 балів, 1 питання порівняльного (нормативного) характеру (5 балів). Максимальний бал за контрольну становить 20. <u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <i>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри</i> https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-2/
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Підсумковий контроль	<u>Підсумковий контроль</u> – екзамен у письмовій формі. На екзамен виносяться 4 питання, з яких 3 описового характеру та оцінюються в 10 балів, та 1 питання нормативного, творчого чи порівняльного характеру, яке оцінюється у 20 балів. Максимальний бал за екзамен становить 50 балів.
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u> Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань. <u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/. <u>Відвідування занять</u> Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу. Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в	

обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника).

8. Рекомендована література

1. Краснова Ю.А. Право екологічної безпеки в Україні: дис. ... доктора юрид. наук. Київ, 2018. 490 с.
2. Євстігнєєв А.С. Проблеми правового забезпечення екологічної безпеки у сфері спеціального природокористування в Україні: дис. ... доктора юрид. наук. Київ, 2019. 415 с.
3. Актуальні проблеми правового регулювання аграрних, земельних, екологічних та природоресурсних відносин в Україні: колективна монографія / відп. ред.: Т. Є. Харитонова, І. І. Каракаш. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 722 с.
4. Кобецька Н.Р. Екологічне право України: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2008.
5. Стратегічна екологічна оцінка та прогноз стану довкілля Західного регіону України. Монографія у 2 т. / за ред. Г. І. Рудька, О. М. Адаменка. Київ-Чернівці: Букрек, 2017. Т.2. 584 с.
6. Екологічна безпека територій: колективна монографія / за ред. О.М. Адаменка і Я.О. Адаменка [автори Адаменко О.М., Адаменко Я.О., Архипова Л.М. та ін.]. Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2014. 444 с.
7. Науково-практичний коментар до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» / Н.Р. Малишева, М. І. Єрофєєв. Харків : Право, 2017. 416 с.
Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Мороз Г. В. Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять з навчальної дисципліни «Право екологічної безпеки» (для студентів денної форми). Івано-Франківськ: НН Юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2018. 12 с.
2. Мороз Г. В. Методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи з навчальної дисципліни «Право екологічної безпеки» (для студентів денної форми). Івано-Франківськ: НН Юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2018. 15 с.

<https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-2/>

доц. Г. В. Мороз